

TVIRTOS RANKOS POLITIKA

New Yorkas, X. 2. JAV laivyno ministro pareiškimas, kuriame buvo pabrėžta, kad JAV neribotą laiką laikys Artimųjų Rytų srityje ir Viduržemio jūroje žymias karo laivyno ir karo aviacijos pajėgas tikslu parodyti, kad JAV anaipol nemano pasitraukti iš Europos reikalų, bet tuo kaip tik pabrėžia tiesioginį taisyklais domėjimąsi, sukėlė plačių komentarų JAV didžiojoje spaudoje.

The New York Times ta proga rašo, kad JAV, nuolat laikydamos Viduržemio jūroje savo jūrų pajėgas pabrėžia tiesioginį susidomėjimą Europos reikalais ir rodo, kad JAV nemano Europos palikti savo likimui. Gyvybinių Europos interesų saugojimas rodo, kad JAV pradėjo tvirtos rankos politiką. JAV siekia taikos ir glaudaus bendradarbiavimo su visomis pasaulio valstybėmis, tačiau, norint, kad mūsų balsas būtų stiprus, yra reikalingas ir jėgos pademonstravimas.

C. HULL PRIEŠ TERORO VALSTYBES

New Yorkas, X. 2. Buv. Rooseveltto užs. reik. ministras Cardell Hull, po sunkaus širdies smūgio, buv. nugabentas į ligoninę. Jo sveikatos stovis yra sunkus.

Ligoninėj jis padarė pareiškimą ir ragina visas didžiąsias valstybes išlaikyti tarpusavio vienybę ir pasaulio taiką. Kiekvienos pasaulio valstybės yra interesas — taika, kalbėjo Hull. Tačiau iš pasaulio valstybių šeimos turi būti išskirtos tos valstybės, kuriose viešpatuoja aklas teroras ir džiunglių teisė.

VIS NĖRA VIENINGUMO

Paryžius, X. 3. Triesto statuto klausimu Italijos teritorinėje politinėje komisijoje vis tebevyksta diskusijos. JAV atstovo Connelly pasiūlymas įnešti į statutą klauzulę, kad Jugoslavija ir Italija garantuoja Triesto neliečiamumą, iššaukė griežta jugoslavų pasipriešinimą. Jugoslavijos atst. griežtai pasisakė prieš tokią klauzulę tvirtindamas, kad tuo būdu Jugoslavija būtų suilyginta su buv. priešo valstybe Italija.

Tuo klausimu pasisakė taip ir Vyšinski, kuris pareiškė, kad dėl tokios klauzulės vi-

siškai nesitarė 4 užs. reik. ministrai ir dėl to ji negali būti priimta.

Iki ateinančio šeštadienio Triesto statuto klausimas turi būti išspręstas. Tačiau manoma, kad jo išspręsti nepavyks ir 4 didž. užs. reik. min. teks jį svarstyti iš esmės. Atitinkamai komisijai iki šiolei pavyko pasiekti susitarimo 5 straipsniais iš 48.

Balkanų ekon. komisijoj buvo priimtas Prancūzijos pasiūlymas dėl Dunojaus laivininkystės suregulavimo. Pagal tą pasiūlymą, Dunojus

ARKIVYSKUPŲ TEISMAS JUGOSLAVIJOJ

Roma, X. 3. Praėjusį pirmadienį Belgrade prasidėjo Zagrebo arkivyskupo Stepinac teismas. Drauge su arkivyskupu, už valstybės išdavimą ir už pagalbą „banditams, liaudies priešams“ Cetnikams, teisiami 12 kunigų ir 6 civiliai.

Vakar teisme buvo perskaitytas ganytojiškas laiškas, arkivyskupo pasirašytas 1945 m. kovo mėn. 3 d., kuriame tvirtinama, kad komunistai persekioja Jugoslavijos dvasiškų, juos kankina ir žudo, o taip pat tikintieji yra persekiojami. Arkivyskupas patvirtina tokį laišką pasirašęs ir pareiškė, kad jo turinys atitinka tikrąybę.

Toliau arkivyskupas į kal-

tampa atviras laisvai tarptautinei prekybai ir laike 6 mėnesių po Paryžiaus konferencijos pabaigos susirenka tarptautinė konferencija, kurioje be 4 didžiųjų valstybių dalyvaus visos Dunojaus valstybės ir išdirbs laisvos Dunojaus, laivininkystės planą.

Bulgarjos teritorinė komisija atmetė graikų reikalavimą priskirti Graikijai nežymius Bulgarijos teritorijos plotus.

Vengrijos teritor. komisija nutarė išbraukti iš Vengrijos taikos sutarties projektą klauzulę dėl iškeldinimo iš Čekoslovakijos 200.000 vengrų. Šis klausimas paliekamas tiesioginėms vengrų-čekų deryboms.

tinimą, kad jis padėjęs liaudies priešams pareiškė, kad jo, kaip katalikų dvasiško pareiga padėti ir visiems priešams. Arkiv. taip pat pareiškė, kad jį gali teisti tiksliai bažnytinis teismas. Jis taip pat atsisakė nuo gynėjo.

Teismo posėdyje stebėtojų dalyvauja apaštališkasis nuncijus.

Manoma, kad ši byla yra pradžia plačios akcijos prieš katalikų dvasiškiją ir prieš tikinčiuosius. Manoma, kad šiuo metu Jugoslavijoje yra suimta apie 50% katalikų kunigų.

Londonas, X. 3. Šiandien į Škotiją atvyko gen. Eisenhoweris.

Karo nusikaltėliai nuteisti

NUERNBERGO PROCESAS BAIGTAS.

Dešimt mėnesių trukusi garši Nuernbergo byla pasibaigė. Tarptautinis karo teismas išnešė sprendimą tiems 22 karo nusikaltėliams, kurie sukėlė antrąjį pasaulinį karą ir jį vesdami papildė baisių, istorijoje nežinomų nusikaltimų.

Tarptautinio karo teismo pirmininkas ordas Lawrance paskaitė šiuos sprendimus:

Mirties bausmė pakariant nuteisiami šie karo nusikaltėliai, kurie pripažinti kaltais už samokslą prieš pasaulio taiką, už planavimą, paruošimą ir vedimą agresinio karo, už nusikaltimus karo teisei, už nusikaltimus žmonijai:

H. Göring, J. von Ribbentrop, W. Keitel, A. Rosenberg,

A. Jodl. Kiti, taip pat mirtimi nubausti, yra kalti ne už visas nusikaltimų grupes:

H. Frank, W. Frick, J. Streicher, E. Kaltenbrunner, F. Sauckel, Seyss-Inquart, M. Bormann.

W. Funk, E. Raeder ir R. Hess — kalėjimu iki gyvos galvos, K. Dönitz — 10 metų kalėjimo, Baldur von Schirach ir A. Speer — po 20 metų kalėjimo, von Neurath — 15 metų kalėjimo, von Papen, H. Schacht ir H. Fritzsche — išteisinti.

Kriminalinėmis organizacijomis nepripažinta: vyr. kariuom. būstinė (OKW), vyr. štabas, SA ir ministrų kabinetas.

(Nukelta į 5 psl.)

IVYKŲ VEDA KARAN

New Yorkas, X. 3. Vakar ministras Patarson išleido į San Franciską planą. Pagal tą planą JAV privalo turėti nuolatinę armiją 5.000.000 karių. Toliau jis pareiškė, kad politiniai įvykiai veda tiesiai į karą. JAV izoliacinės politikos periodas pasibaigė, tvirtino Patarson.

Kalbėdamas apie Jugoslaviją, ministras pareiškė, kad tik jėgos pademonstravimu galima sutramdyti kai kurių diktatorių ambicijas. Jei būtų skridusi skraidanti tvirtovė, kalbėjo Patarson, jugoslava nebūtų jos numušę.

PALESTINOS KONFERENCIJA ATIDĖTA

Londonas, X. 3. Čia vykusi konferencija Palestinos problemai išspręsti nutraukta ir atidėta iki š. m. gruodžio 16. Per tą laikotarpį arabai turės pateikti kontropasiūlymus.

Arabų delegacijos išvyko į New Yorką dalyvauti JTO plenumo suvažiavime, o min. Bevinas išskrido į Paryžių.

3 DIDIEJI VĖL SUSITIKS?

Roma, X. 3. Diplomatinuose amerikiečių sluoksniuose Paryžiuje kursuoja įsitikinimas, kad artimu laiku susitiks Trumanas, Atlee ir Stalinas. Tas susitikimas esąs būtinas, kad išgelbėtų Paryžiaus konferenciją nuo visiško nepasisekimo.

Paryžius, X. 3. Min. Byrnes INS korespondentui pareiškė, kad būtų geriau, jei 3 didieji susitiktų Europoje, bet ne JAV.

DARDANELŲ SVARBA JAV

New Yorkas, X. 3. Valst. sekret. pavad. Acheson šandien pareiškė, kad JAV Dardanelų klausime laikysis tvirtai, nes ši klausimą JAV laiko savo tiesioginių interesų srityje.

ISPEJIMAS PERSIJAI

Bernas, X. 2. Šiandien sovietų ambasadorius Teherane įteikė kai kurioms Persijos asmenybėms sovietų ordenus bei medalius ir ta proga pasakė kalbą. Ambasadorius tvirtino, kad, jei Persija pasitrauks nuo bendradarbiavimo su Sovietų Sąjoga, Persijai šis politinio kurso pakeitimas gali turėti katastrofinės reikšmės.

KONTROLĖ KETURIOSE ZONOSE

Berlynas, X. 3. Vyr. Kontrolinė Taryba Berlyne šandien nutarė patikrinti visose keturiose Vokietijos zonose ar Vokietija tikrai yra nusiginėklavusi. Kaip žinoma, iki šiolei tokiam patikrinimui priešinosi sovietų atstovai kontrolinėje taryboje.

NIEKAS NEBEPRIMA

Paryžius, X. 3. Prancūzų okupaciniai organai vakar pranešė, kad jie neduos įvažiavimo vizos į prancūzų zoną Vokietijoje išteisintajam von Papenui. Jo žmona gyvenanti Ravensburge.

PRANASAUJAMAS ITO ŽLUGIMAS

KĄ GALVOJA APIE KARĄ GEN. EISENHOWERIS — V1 IR V2 BOMBOS GAMINAMOS VISU TEMPU, O UŽ 5–10 METŲ ATOMINĖS BOMBOS GAMINS VISOS VALSTYBĖS — „SUPERTOXIN“ NUODAI, GALINGESNI IR UŽ ATOMINĘ — RUSIJA EINA PER TOLI

(Ką rašo JAV karių laikraštis „Stars and Stripes“)

JAV karių laikraštis „The Stars and Stripes“, dažnai cituojamas pasaulio spaudos dėl savo atvirų ir gana įdomių pranešimų ir išvedžiojimų, yra pats laisviausias laikraštis pasaulyje, kadangi jis nepriklauso nuo jokio skelbimų davėjo, neatsižvelgia jokie koncerno ar partijos interesų, pagaliau nevaržomas jokių cenzūros ar nurodymų varžtu. Net pats gen. Eisenhoweris apie šį laikraštį yra pareiškęs: „Aš jokiu būdu nepakešiu, kad kas nors, įskaitant ir mane patį, šiam laikraščiui duotų parėdymus, kas jame turi būti talpinama ir kas ne.“

Pažiūrėkime, ką tas pats aukštasis JAV kariuomenės pareigūnas pareiškė šio laikraščio korespondentui išvykdamas šiomis dienomis iš JAV į Europą. „Jeigu prieš antrąjį pasaulinį karą JAV būtų apsiginklavusios ir pasiruošusios karui kaip kad dabar, — pasakė gen. Eisenhoweris, — tai to karo iš viso nebūtų buvę“. Tačiau tuoj pat gen. Eisenhoweris pareiškė, jog ateinančiame kare svarbiausią rolę suvaidins aviacija ir paraišutinininkai, kurie bus apginkluoti smarkesniais negu iki šiol ginklais.

Koki tie ginklai? „Stars and Stripes“, būdamas labai gerai ir skubiai (iš New Yorko per Londoną. Paryžių ir Frankfurtą bet kuri žinia redakciją pasiekia per ketvirtį valandos) informuotas Laikraštis, ne viena proga gana atvirai praneša apie naujuosius amerikiečių karinius išradimus ir jų pritaikymą karo atvejui. Atominė bomba, kurios monopolį tebeturi JAV, greit nebebus paslaptis, nes štai ką šiuo reikalu laikraštis rašo:

„Didžiulio fabriko Oak Ridge (JAV), kuriame gaminama atominė energija, vyr. inžinierius A. C. Klein pareiškė, kad laikotarpyje nuo 5 iki 10 metų, nuo šios dienos, daugelis valstybių galės jau turėti atominę bombą, nes beveik visur gausu yra uranijaus klodų. Jų atsargų yra daugiau, negu cinko ir, maždaug, tiek, kiek yra vario. Tarp kita ko jis pareiškė, kad JAV atominės bombos pagaminimui turėjusios suvartoti apie 14.000 tonų sidabro elektriniams konduktoriams gaminti, kas kainuoja 400.000.000 dolerių.“

Atominė bomba, radaras, ultra spinduliai tapo jau „antracilais“ ginklais, nes su kiekviena diena išrandama ir pagaminama vis baisesnės priemonės žmogui ir gyvybei žemėje sunaikinti. „Stars and Stripes“ IX. 20 praneša:

„Nuodus „Supertoxin“ pagaminą JAV kariuomenės cheminė tarnyba. Jų vieno kub. colio, kuris sveria vieną unciją, užtektų visai gyvybei JAV ir Kanadoje staiga išnaikinti. Specialistų nuomone, per trečiąjį pasaulinį karą daugumas žmonių žūtų nuo šių klastingų nuodų, kurie be balse nužudytų milijonus žmonių, neardydami nei frontų, nei laivų, nei miestų.“

Ginklų gamyboje nuo JAV, atrodo, neatsilieka ir britai, kurie, kaip ir sovietai, vokiečių V1 ir V2 bombų nepaleidžia į atsargą, bet gamina visu tempu, nors ir vieni ir antri stengiasi tai nuneigti. „Stars and Stripes“ šia proga rašo:

„Maskvos „Izvestija“ tvirtina, kad britai vis dar gamina V1 ir V2 savo okupacinėje zonoje Vokietijoje — Suedsforfo ir Cuxhafeno fabrikuose. Užklaustas apie tai gen. Robertson spaudos konferencijoje pareiškė, kad jis kviečia Amerikos, Anglijos ir Rusijos korespondentus nuvažiuoti kur jie tikrai nori ir patiems įsitikinti

ar yra kiek nors tiesos šitame tvirtinime.“

Ne visi „Stars and Stripes“ pranešimai baugina karu; rasoma ir apie tai, kaip jo išvengti. Gen. Eisenhoweris mano, kad karo išvengimui Leimiamajam vaidmenį galėtų suvaldinti radijas, su sąlyga, žinoma, kad per jį būtų skelbiama tikrai teisybė. Kitas pranešimas sako, kad Europos Problemų Nagrinėjimui Tarp-tautinis Komitetas, į kurį įeina 6 valstybių — D. Britanijos, Belgijos, Danijos, Prancūzijos, Olandijos ir Norvegijos — visame pasaulyje žinomi mokslininkai, paruošė viešą pranešimą, kuriame pranešaujamas JTO žlugimas ir kviečiama įsteigti Tautų Pasaulinę Federaciją naujam karui išvengti. „Paskutinių įvykių šviesoje, sakoma pranešime, neatrodo tikėtina, kad JTO pasiektų laimėjimą, norėdama išlaikyti taiką, jeigu atsirastų rimtas konfliktas tarp didžiųjų valstybių.“

Apie sovietus mokslininkai taip pasisako: „Kas liečia Ru-

siją — ji eina per toli... Nagrinėjant Rusijos politiką — ar ji eina prie ekspansijos ar prie tautinio saugumo — tenka konstatuoti, kad nė viena politinė doktrina pati prie karo neveda. Karas įvyksta tikrai, jei šią doktriną kita valstybė stengiasi sugriauti, arba ją stengiamasi prievarta primesti kitai valstybei. Todėl, jei Rusija neplanuoja naujos ekspansijos arba siekimo tik politinės veikimo linijos, visiškai nepriklausomos nuo vakarinių tautų, nebūtų pagrindo manyti, kad ji nesistengtų prisidėti prie naujos bendros politinės struktūros.“

Lygiagrečiai „Stars and Stripes“ talpina pranešimą, kalbantį apie vandenį, kuriuos paskutiniu metu pamėgo amerikiečių ir britų karo laivyno vienetai. „Į laivyno bazę Naufilion, Argoso įlankoje, sakoma pranešime, atvyko 29-nių britų karo laivų vienetas. Kaip šio laivyno vadas adm. Sir Algerson pranešė, laivynas ten išbus keleta dienų, o po to aplankys Kretą, Rodosą, Samoją ir Graikijos uostus — Salonikus, Valas, Suda ir Monemvaziją. Toliau, spalio 3 d., laivynas aplankys Kipro salą, paskui Egiptą, o spalio 10 d. lankysis tolimesniuose Graikijos uostuose, ir tai bus prieš grįžtant į Maltą.“ Jso

VIS TIE PABALTIEČIAI UŽKLIŪVA

(Laiškas iš Sveicarijos)

**TEBEREIKALAUJA PRI-
PAŽINTI SOVIETŲ
PILIEČIAIS**

Sveicarijos užsienių reikalų ministras Petitpierre pasikalbėjęs su anglų žurnalistas neseniai kai ką papasakojo apie Sveicarijos derybas su Sovietų Sąjunga dėl diplomatinio santykių atnaujinimo. Tie santykiai vėl užmegsti, bet, nepaisant to, dar esą likę ginčytinų klausimų, dėl kurių iki šiol nepavykę susitarti. Kaip praneša „Neue Zuercher Zeitung“, vienas iš ginčytinų klausimų tebelieka pabaltiečiai pabėgėliai, kurie Maskvos esą reikalaujami pripažinti Rusijos piliečiais. Taip pat esą reikalaujama išduoti gruzinus, kurie į Sveicariją yra atbėgę iš Italijos. Petitpierre pareiškė, kad Sveicarijos vyriausybė sprendimą tais klausimais padarysianti tik po to, kai Jungtinių Tautų organai bus priėmę nutarimus dėl DP apskritai. Sveicariai atsižvelgia į šiuos nutarimus.

**NET MIRTINAI SERGAN-
ČIUS REIKALAUJA IŠDUOTI**

Ta pati „Neue Zuercher Zeitung“ cituoja švedų laikraštį „Dagens Nyheter“, pagal kurį Rusija prieš keleta savaičių naujai pareikalavo iš Švedijos vyriausybės išduoti sovietams likusius pabaltiečius, buv. karius tos grupės, kurios didesnioji dalis jau metų pradžioje buvo išduota tragiškais aplinkybėmis. Tuomet dalis išduodamųjų mėgi-

no nusižudyti. Švedai apie 30 pabaltiečių tuomet dėl nesveikatos neišdavė. Dabar Maskva pareikalavo ir likusiųjų. „Dagens Nyheter“ „pastebi, kad tie pabaltiečiai yra tokiam sveikatos stovyje, kad jie jau ilgai nebegyvensia. Tai esą ligonys, seneliai ir invalidai. Švedų vyriausybė dar nedavusi atsakymo į šį reikalavimą, bet manoma, kad Stockholmas atsisakysias tą reikalavimą išpildyti.

**APSVYLĖ RUSIJOS
REPATRIJANTAI**

Ziniomis iš Paryžiaus ten nemažą susidomėjimą sukėlė faktas, kad iš apie 60.000 buv. Rusijos piliečių, kurie sovietų propagandininkų buvo kviečiami užsirašyti sovietų piliečiais ir užpildyti blankus sovietų pasui gauti, tik apie 2000 prašė paso. Iš to skaičiaus tik nedaugelis gavo leidimą grįžti į Rusiją. Makvos įsaku iš birželio 14 dienos visiems Prancūzijos, Bulgarijos ir Jugoslavijos rusams „nansenistams“ buvo pažadėta suteikti Sovietų Sąjungos pilietybę ir teisę grįžti į senąją tėvynę. Bet šitas įsakas pačioje Sovietų Sąjungoje net nebuvo paskelbtas. Sovietų ambasadorius Bogomolovas, filozofas Berdiajevas, poetas Ivanas Buninas, metropolitas Eulogius (tuo tarpu jau miręs) ir kiti Maskvos propagandininkai rusus nansenistus karštai kvietė rašyti sovietų konsulatuose. Bet ten rusams bu-

vę patiekta ilgos anketos, į kurias reikėjo smulkiai atsakyti. O buvo tarp kitko klausinėjama likusių Rusijoje giminių, kas veikta nuo išvykimo iš Rusijos iki dabar ir tt. Daugelis akivaizdoje tų anketų ir tardymų atsisakė pretenzijų gauti sovietų pasą. O tie, kuriems sovietų pasas buvo pripažintas, ir kurie buvo numatę grįžti į Rusiją, greit įsitikino, kad tai ne taip lengva. Sovietų įstaigos be maž visiems patarėjo: Likite čia, kur gyvenate! Tik nedaugeliui specialistų leista grįžti į Sovietų Sąjungą.

**IŠ SVEICARIJOS GALIMA
GAUTI MAISTO IR CIGAREČIŲ SIUNTINIUS**

Sveicarijos laikraščiuose telpa dideli skelbimai šveicariškų firmų, kurios už tam tikrą užmokestį siunčia maisto ir rūkalų siuntinius į Vokietiją, Austriją ir kitus kraštus. Viena tokia firma — Karl Weibel, Zuerich, Bahnhofstr. 3, 4. Stock. Postscheckkonto VIII 37571 — siunčia 4½ kg maisto siuntinius įmokėjus jai 28,50 šveic. fr.; 200 gerų cigarečių už 11 šv. fr.; 1 kg įvairių vaistų už 16,50 šv. fr.; 6 poras moteriškų kojinių už 30 šv. frankų. Kita firma — D. Scholz, Export — Import, Baden (Airgau), Postscheckkonto VI 4797 — skelbiama siunčianti 500 cigarečių už 18,50 šv. fr. ir 4½ kg maisto siuntinį už 32,50 šv. fr. Pastarajame siun-

(Nukelta į 5 psl.)

BOKSAS PABALTIJO OLIMPIADOJE

MEISTERIS — LATVIJA, 2. ESTIJA, 3. LIETUVA

Baltijos tautų bokso varžybos buvo pradėtos gero lygio ir gražiom rungtynėm tarp latvių ir estų. Abiejų tautų boksinkai buvo gerai paruošti; švarūs smūgiai, gerai vestos (trumpoji ir ilgoji) kovos, puikus darbas kojomis ir geras gynimasis galėjo patenkinti ir daugiau išlepintą bokso žiūrovą.

Latviai laimėjo 10–6 ir laimėjimą pasiekė labai sunkiai, tačiau užtarnautai. Matėsi, kad jaunesni amžiumi latvių boksinkai savo ryžtumu ir veržlumu viršijo estų boksinkus, kurie, tenka pripažinti, techniškai buvo net geresni už latvius.

Antrąją dieną estų boksinkai laimėjo prieš lietuvius 10–6. Ši pasekmė nėra iš blogųjų, bet pati kovos eiga rodė didelį estų technišką pranašumą.

Kovų eiga: musės sv. estų puikus boksinkas Kallasorg (200 rungtynių!) lengvai apsidorojo su Švilpa, kuris už nešvarius smūgius pirmam rounde buvo diskvalifikuotas. Gaidžio sv. Samler didele tašku persvara laimėjo prieš Sirutavičių. Plunksnos sv. Morazevičius pelnė pirmuosius du taškus, pirmam rounde k.o. paguldė estą Sinialu. Stiprus Morazevičiaus smūgis į priešininko pažandę išsprendė kovą. Lengvam sv. Purje taškais laimėjo prieš Sležą, kuriam pagal kūno raumeningą sudėtį derėtų greičiau sunkumus kilnoti, negu boksotis. Pusvid. sv. Severinas atnešė lietuviams antrą pergalę, taškais įveikė estą Kibala. Severinas, nežiūrint jo laimėjimo, vertas rimto prieikšto. Pvz., atbula ranka smūgiavimas iš užpakalio, toliau nereikalingas kraipymasis ar tyčiomis atsidengimas nuleidus rankas, be to, neteisingas tiesaus smūgio vartojimas (bakstymas iš viršaus), stoka teisingo kablo ar apatinio smūgio — visa tai aiškūs minusai. Reikėtų Severinui ir rungtynes žiūrėti rimčiau. Vidut. sv. estas Tormoste pirmam rounde k.o. patiesė Kaukarį, kuris savo sugebėjimų ringe nespėjo parodyti. Pussunk. sv. senas mūsų boksinkas klaipėdietis Rugulis po poros stiprių smūgių pirmam rounde priverstė pasiduoti estą Leola. Sunk. sv. Salo pirmam rounde k.o. patiesė neatsargiai kovojusį Dailydę.

Trečiąją ir paskutinę dieną latvių boksinkai nugalėjo mūsų šiuos 10–6. Šiose rungtynėse lietuviui buvo kiek lygesnis priešininkas negu rungtynėse su estais.

Musės sv. Švilpa k.o. įveikė Kleverį, pradėjusį rungtynes karštu puolimu. Geras Švilpos smūgis į pilvą, ir rungtynės buvo baigtos lietuviu pergale. Gaidžio sv. latvis Stugis gavo taškus be kovos, nes Sirutavičius nestojo. Plunksnos sv. Morazevičius gerai sukojavo prieš latvių Vikmanį. Antram ir trečiam rounde Morazevičius savo oponentą buvo pasiuntęs ant grindų. Morazevičius laimėjo taškais. Lengvam sv. geras latvių technikas Klusovs turėjo gerokai pasistengti, kol išplėšė laimėjimą iš fiziškai stipraus Sležo. Rungtynės lėmė Klusovo technika ir jo švarūs smūgiai. Pusvid. sv. techniškai geras Smits išpiktavo mūsų Severiną. Pastarasis turi susirūpinti savo ištverme, be to, turi išmokyti tiesiųjų smūgių ir štopavimo, tikslu stabdyti puolantįjį. Be smūgio „iš peties“ geru boksinku netapsi. Vidut. sv. latvis Gulbis be didelio var-

go pirmam rounde k.o. laimėjo prieš Kaukarį. Pussunk. sv. Rugulis turėjo įtemptą ir jaudinančią kovą prieš latvių Ozolcelnsą. Antram ir trečiam rounde Rugulis latvių buvo parbloškęs, tačiau ir latvio smūgiai klupdė Rugulį. Gongas nutraukė kovą su Rugulio laimėjimu. Sunkiam sv. dalyvavęs iš pussunkaus sv. Dailydę sukojavo gana ambicingai prieš latvių Miežį, kuris nekartą buvo priverstas griebtis gynimosi priemonių, bet keli pavykę latvio smūgiai, ir Dailydė buvo išskaičiuotas.

Ringo teisėju buvo vokiečių Grober (Augsburg). Uždavinį atliko nekaip. Leido vartoti neteisingus smūgius (užpakaliniai smūgiai, kaklo, į nugarą ir t.t.), leido smogti oponentui esant ant virvių ar grindų, laikyti virvių ir pan. Nematė per didelio sekundantų „stropumo“, kai šie šūkavo savo boksinkams per kovą. K. M.

PAŽYMĖTINA TUEBINGENO PERGALĖ

Daug mėnesių krepšinio mėgėjai ir, dar daugiau, patys krepšininkai svarstė problemą, kuri yra po reprezentacinės stipriausios mūsų komanda Vokietijoje. Prieš kelias savaites Scheinfeldo turnyre, atrodo, ši problema buvo kiek ryškiau išspresta ir toji garbė atiteko Muencheno Gintarui. Betgi Gintaras turi smarkių varžovų, kurie atkakliai kimba į jo pirmavimą ir nepatingi parodyti, kad išsilaikyti išimtinio padėties nėra ir nebus taip lengva.

Pirmąjį ir gana skaudų smūgį Gintarui praeitą sekmadienį sudavė Tuebingeno akademinio sporto klubo Vytis krepšininkai. Tuebingeno Vytis jau nuo Dillingeno turnyro (ten laimėjo antrą vietą) buvo laikoma viena iš stipriausių komandų.

Tiesa, kai kas tuebingeniečių sekmę Dillingene laikė laimės šypnelėjimu, bet po to Tuebingeno studentai sužaidė apie 15 rungtynių ir iki Scheinfeldo nebuvo nė vienerių pralaimėjimų. Tuo laiku tuebingeniečiai laimėjo prieš tokias iškilias komandas kaip Wiesbadeno Lituania, Wuerzburgo Vytį ir t.t. O praeitą sekmadienį tuebingeniečiai buvo išvykę į vicemeisterio „liūtų narvą“ patikrinti savo pajėgumą su Scheinfeldo herojais. Kad bandymas pavyks, daug vilčių nebuvo, nes Tuebingeno Vytis buvo išvykusi nepilnos sudėties, tik penkiese, o be to, žaisti svetur nebuvo lengva. Vis dėl to

penki pasiryžėliai padarė savo ir Muencheno Gintarui įsegę pralaimėjimą 22–27 (13–13).

Rungtynės buvo korektiškos ir gana įdomios. Tuebingeniečiai pasistengė kuo geriau uždengti abu didžiulius Muencheno šulius — Grybauską ir Gružauską ir tas jiems pavyko. Grybauską, krepšinkų peniciliną, pasiėmė sutvarkyti Petras, kuris, pats būdamas gydytojas, rado jam tinkamų vaistų, ir Grybauskas tepadarė 6 taškus.

Pat pradžioje Vytis vedė 2–0, Gintaras netruko persverti iki 7–2, bet tai buvo viskas. Toliau iniciatyvą perėmė svečiai, vedė 11–7 ir kėlinį baigė 13–13. Po pertraukos Vytis pirmavimą neatleido ir baigė rungtynes 5 tšk. persvara, 9 tšk. Vytis pasiekė iš baudų, o Gintaras iš baudų pelnė 4 tšk.

Taškai: Tuebingeno Vytis — Saladžius II (12), Alinskas (5), Ponelis (5); Cerkeliūnas (4), Petras (1); Muencheno Gintaras — Ginčauskas (9), Grybauskas (6), Gružauskas (2), Beržanskis (2), Bاندžius (2), Bullonis (1). Tuebingeniečiai žaidė be Dargio ir Juškos, o Gintaras buvo pilnos sudėties.

Prancūzų teniso meisteris Bernard geriausiu tenisininku pasaulyje laiko naująjį JAV meisterį Kramerį. Antrojo vietoj, jo nuomone, turėtų eiti Drobny (Čekoslovakija).

Aptariant lengvaatlečius, tenka ypatingą dėmesį atkreipti į tinkamą priauglio paruošimą. Turim prisipažinti, kad lengvaatlečių, tiek vyrų ir dar daugiau moterų, kadras nėra gausus. Iki šiol nebuvo kas tinkamai lengvaatlečiams rūpintis, ir tik pavieniai entuziastai nedaugelyje vietovių ryžosi darbui ir surengdavo kuklias rungtynes. Bet ir to, nesuklysimė pasake, atsitiktinio ir pripuolamo darbo pasėkos, kaip matėme Augsburgėje, yra visiškai gražios. Sistemingai ir apdairiai lengvąją atletiką įstačius į tinkamas vėžes, ir pasiekimai būtų kur kas geresni. Jaunimo tarpe galima rasti, kaip sakoma, paslėptų talentų, kurie galėtų tarti svarų žodį. Tikime, kad naujoji vyriausioji sporto vadovybė į lengvąją atletiką atkreips tinkamą dėmesį. O sąlygos lengvaatlečiams daug kur yra pavydėtinos — tik dirbk, tik ruoškis!

Kamuolio žaidimuose, kaip įprasta, pirmavo mūsų krepšininkai. Jų pergalė prieš amžinuosius priešininkus latvius nebuvo nelaukta, nors ne tokia įtikinanti ir įspūdinga, kaip daug kas tikėjosi. Gal būt, šis iš anksto pareikštas tylus reikalavimas nėra tikslus, bet ir mūsų krepšininkai, kartą įsukę į gerą kelią, tikėkime, ir toliau tobulės ir gerins savo žaidimo lygį. Ribos tobulėti nėra, o mūsų reprezentantai turi dar daug dirbti. Nereikia užmiršti, kad ir tos, daug kartų minėtos, pergalės prieš amerikiečių karių komandas nėra kažin kas dieviško. Manome, kad šarūniečiai nesuptyks, jei pareikšime, jog daugis tų amerikiečių karių komandų, su kuriomis jiems yra tekę žaisti, nebuvo pačios pajėgiausios. Žinoma, nieku būdu nenorime mažinti reprezentacinės nuopelnų (jie tikrai dideli ir žaidikams priklauso pagarba), bet taip pat nieku būdu nenorime, jog būtų apsalta garbė ir sustota vietoje. Prieš akis didelis darbas ir, pažindami reprezentantus, drąsiai galim tvirtinti, kad jie darbo nemės ir vis stengsis žvilginti savo stilių, tobulinti metimus, į žaidimą įpinti komplikuočių derinių.

Pagal dabartinį Europos krepšinio lygį, mačius geriausias įvairių kraštų rinktines Zenevoj, mūsų reprezentantai vargu bau ras tokių, kurie juos įveiktų. Bet tai, kaip jau žymėjome dar neviskas. Pažangai durys niekad neturi būti uždarytos.

Jei pirmąją dieną (prieš estus) mūsų futbolininkai sužaidė vidutiniškai, tai antram kėliny prieš latvius jie parodė nuostabių dalykų. Per tas 45 minutes mūsų šiek tiek laimėti ir gana skeptiškai nusiteikusių žiūrovų. Kaip būtų gera, kad tai nebūtų buvęs vienkartinis pragiedrulis, bet (Keliama į 4 psl.)

ANGLIJA PAS SAVE NENUGALIMA

Dar nė vienai kontinento futbolo komandai britų salyne nėra pavykę laimėti tarpvalstybinių rungtynių prieš Anglijos rinktinę. Šiuo rekordą anglai didžiuojasi nuo 1901 metų, kai Vokietijos futbolininkai pirmą kartą viešėjo už Lamanšo ir parsivežė tuziną įvarčių. 1907 m. olandai gavo peršios 12 — 2, o kitais metais anglai be didelio vargo laimėjo olimpinį futbolo turnyrą. Prancūzija nugalėta 12 — 0, Švedija 12 — 1, olandai 4 — 0 ir Danija 2 — 0. Toliau sekė visa serija triuškinančių pergalių prieš olandus, belgus, prancūzus, švedus ir šveicarų, kol 1913 m. tulpių krašto atstovai išgriebė padoriausią pasekmę 1 — 2. Tai vis anglų futbolininkų mėgėjų pasiekimai. Po Didžiojo karo jų vietą užėmė profesionalai. 1923 m. Belgija krito 1 — 6, o po dviejų metų ta pati Belgija pralaimėjo 0 — 4. 1929 m. anglų futbolo didybė susilaukė pirmojo smūgio, kai Madridė ispanai su Zamora pagėgė pirmą kartą istorijoje laimėti prieš anglus 4 — 3. Tiesa, ši pergalė buvo pasiekta kontinente, bet tai buvo lyg išpėjamas skambutis, po kurio daugis pranašavo, kad ir Londone ar kitam kuriam salyno mieste anglai susilauks panašaus likimo. Ir toji diena turėjo būti 1931 m. gruodžio 9-toji, kada ispanų futbolininkai su didžiomis viltimis išbėgo į Highbury stadioną. Deja, pranašystės pasirodė per ankstyvos. Zamora septynių kartų turėjo imti kamuolį iš tinklo, kas šiam vartininkui vartininkui buvo naujiena. Ispanai teatsakė vienu skurdžiu įvarčiu, o ir tas buvo įstumtas paskutinėse minutėse. Anglai ryškiai sutvirtino savo pirmavimą.

Po to kasmet anglai parsikviesdindavo po vieną kontinento rinktinę ir neužmiršdavo jų išleisti su atitinkamu įvarčių skaičiumi. Sunkiausia dvikovė anglai turėjo 1932 m., kai į Londoną buvo atvykusi Austrijos rinktinė, žinoma Wunderteamo vardu. Austrai buvo lygiavertis priešininkas, ir ne veltui „Daily Mail“ po rungtynių pažynėjo, kad „Sindelaras, Nauschas, Smistikas ir Voglis yra vieni iškiliausių žaidikų pasaulyje ir jiems lygių anglai neturi“. Gražiausią rungtynių pažymėjo, kad „Sindelaras pats vienas prisavaręs per pusę aikštės ir nelai komai įkirtęs. Į šias rungtynes vien laikraštinių iš kontinento buvo atvykę per 400.

1933 m. Londone viešėjo prancūzai. Šios rungtynės sutraukė tik 15.000 žiūrovų — kontinento markė buvo kritusi. Anglai vertino tik austrus ir į kitus žiūrėjo su panieka. Prancūzai pralaimėjo 1 — 4. Kitais metais į futbolininkiškojo liūto narvą išsi-rėngė naujai iškeptas pasau-

lio meisteris Italija. Žaidimas buvo labai kietas, ir italai darė viską, kad pergalę nusvertų savo naudai. Pirmam kėliny anglai vedė 3 — 0, bet italai, kad ir likę dešimtyje, heroiskai priešinosi ir per šulą nepasiekė lygiųjų. Rungtynės paliko kartų prieskonį ir „Daily Express“ rašė: „10 sužeistų Anglijos vienuolikė — daugiau mums italų nereikia!“

1935 m. į Londoną išdriso vykti vokiečiai. Komandą palaidėjo 10.000 žiūrovų, bet rungtynės praėjo korektiškai, nereikėjo švilpti nė vienos fizinės pražangos, ir anglai lengvai laimėjo 3 — 0. Tolei sėdėti salyne buvo vengrai, kurie pralaimėjo 2 — 6, kiek per didele pasekme, nei rodė žaidimas. 1937 m., dėka puikaus vartininko Planickos, čekoslovakai prapylė tik 4 — 5. Po šių rungtynių anglai pradėjo daugiau domėtis ir daugiau vertinti kontinento futbolą.

Kitais metais buvo įdomi dvikovė Anglija — Kontinen-

tas. Iš įvairių kraštų sulipdyta kontinento vienuolikė neparodė, ko buvo laukta ir anglų didybei nesudarė jokio pavojaus — šeimininkai laimėjo 3 — 0. Geriausias aikštėj buvo dešinysis sparninis Matthews, dar ir po karo žaidžias Anglijos rinktinę, prastiausias kontinento vidurio puolikas Piola (Italija). 1938 m. Anglijo dar viešėjo norvegai. Per pirmąsias 20 minučių britai įkrito 4 įvarčius ir tuo pasitenkino.

Po karo, 1945 m., pirmasis svetys Londone — pirmosios lygiosios. Šis laimikis pavyko prancūzams, kurie nustebino savo ilgais padavimais ir dideliu preciziškumu. Rungtynės baigėsi 2 — 2. Prancūzai išlygino paskutinėse sekundėse.

1946 m. Anglijoje svečiavosi du kontinento atstovai — belgai ir šveicarai. Pirmieji pralaimėjo 0 — 2 ir šveicarai 1 — 4.

Iki šiol visi šie mėginimai daugiau ar mažiau pasibaigėdavo nesėkmingai — kas bus pirmasis kraštas, kuriam pavyks įveikti futbolininkiškaį liūtą jo paties narve?

RACHITIKAS META IETI 74,47

Kartą vienas gydytojas nusilpusiam ir nuo rachito kenčiančiam jaunuoliui pasakė: „Jums nieko daugiau nelieta, kaip sportuoti. Gal būt, jūs tada kiek sustiprėsite“. Aštuoniolikmetis paklausė ir visa jaunatvės aistra metėsi į sporto sūkurį. Ir taip prasidėjo Rautavaaros sportinė karjera. Iš pradžių jis nebuvo apsisprendęs, kas jam labiausiai patinka ir blaškėsi, kol kartą jam į rankas pateko ietis ir tuo pačiu apsisprendimas.

Pirmą kartą Rautavaaros vardas buvo paminėtas 1932 metais, kai jis kažkuriose varžybose numetė ietį 54,90. Pasekmė labai kukli, bet tai buvo tik pradžia. 1933 m. jis fiksuoja 58,31, po dviejų metų jau 63,46, dar po metų 67,07 ir 1937 m. jis meta 68,36. Paskui Rautavaara susgera ir porą metų varžybose nedaly-

vauja, nors treniruotis nemeta. Be ieties, jis yra numetęs diską 41,19, į aukštį pasiekęs 1,70, 110 m kliūtinį prabėgęs per 16,2 ir 100 m per 11,4.

Pagaliau Rautavaara pasveiksta, bet čia pat karas ir, sportui daug laiko nelieta. Vis dėlto karo metu Rautavaara peržengia 70 m ribą ir pasiekia 71,22. Praeitais metais jis fiksuoja 74,47 ir užima trečią vietą pasaulyje.

Privačiam gyvenime Rautavaara dirbo pramonėje, o paskutiniu metu perėjo dirbti į filmų sritį. Kaip aktorius, jis yra dalyvavęs keliuose filmuose. Be to, jis geras dainininkas ir savo gitara bei dainomis užpildo sportinių sulėkimų muzikinę programą. Nežiūrint, kad Rautavaara dabar sportui skiria nedaug laiko, suimiai jį laiko kaip vieną didžiųjų vilčių kartu su Heino ir Storskrubb.

DANAI DARO PAŽANGA

Danai lengvojo atletiko paskutiniu laiku yra taip toli pažengę, kad daug kur įstengia lygiai varžytis su švedais ar suimiais. Neseniai tarpvalstybinėse rungtynėse danai pralaimėjo suimiams 83 — 120. Danai laimėjo 100 m, 1500 m ir estafetes, o suimiai vyravo kitose rungtynėse. Laimėtojai: 100 m Egemose (D) 10,8; 200 m Stougard (D) 22,5; 400 m Holst—Soerensen (D) 49,6; 800 m Holst—Soerensen (D) 1,51,1; 1500 m Jorgensen (D) 3,54,6; 5000 m Heino (S) 14,35,6; 10.000 m Heino (S) 31,06,2; 110 m kliūtinis Jussila (S) 14,8; 400 m kliūtinis Storskrubb (S) 54,4; 4×100 m Danija 42,5; 4×400 m Danija

3,20,2; į aukštį Nicklen (S) 1,93; į tolį Simola (S) 7,11; su kartimi Uotila (S) 4,00; trisluolis Rautio (S) 14,94; rutulys Baerlund (S) 15,23; diskas Nykvist (S) 48,92; ietis Nikkanenas (S) 69,14; kūjis Kuivamaeki (S) 52,07.

Čekoslovakija tarpvalstybinėse futbolo rungtynėse nugalėjo Šveicariją 3 — 2 (1 — 0). Rungtyniauta Prahoje. Oslo Švedija įveikė Norvegiją 3 — 0.

Švedų lengvatlečiai (Strand, Sten, Linden, Lindgaard) Stockholm pagerino 4 × 800 m pasaulio rekordą iki 7,29,0. Senas rekordas priklausė vokiečiams (Harbig, Kaindl, Grau, Seibert) — 7,30,3.

TRUMPAI IŠ VISUR

Balkanų plaukymo pirmenybėse Jugoslavijos rinktinė 4 × 200 m laisvu stiliumi praplaukė per 9,17,5 (naujas Jugoslavijos rekordas). Tuo pačiu tai yra geriausia šiemetinė pasekmė Europoj. Pirmenybėse pirmą kartą dalyvavo viena albanė plaukikė. Albanijos moterys iki šiol rungtynėse negalėdavo dalyvauti. Pirmenybes laimėjo jugoslavai. Vandensvydyje jugoslavai supylė albanus 25 — 0 ir bulgarus 19 — 0.

Keletas pasekmių iš šių metų SSSR lengvosios atletikos pirmenybių: 200 m Karakulov 21,6; 400 m Komarov 49,8; 1500 m Prjevalski 3,59,4 (nugalėjo Pugačevskij); 400 m kliūtinis Komarov 55,8; trisluolis Arml 14,25; diskas Lipp (Estija) 46,26; moterų gr.: 200 m Stesjenova 24,9 (rekordas); penkiakovė Čudina 4476 tšk. (rekordas); į aukštį Čudina 1,63 (rekordas).

Dviratininkų „Grand Prix des Nations“ (140 km) Paryžiuje laimėjo italas Coppi, pravažiavęs per 3,41,46,0.

Čekoslovakija — Šveicarija tarpvalstybinės futbolo rungtynės Pragoje laimėjo čekai rezultatu 3:2. Rungtynės stebėjo 45.000 žiūrovų.

Prancūzijos krepšinio meistarės Lyono St. Marie de la Guillotiere vieši Čekoslovakijoje ir nugalėjo Sokol de Cesky Brod 56 — 25 ir Kolin 45 — 33.

Heino Helsinkyje pagerino 10 mylių (16,090 km) pasaulio rekordą iki 49,22,2. Senas rekordas priklausė Nurmiui 50,15,0.

(Atkelta iš 3 psl.)

įžanga į darbingą kelią, kelią, kuris juos išves ir į pergalę. Duomenų yra, ir futbolininkai tars savo žodį!

Stalo tenise mūsų vyrai atlaikė pirmaujantias pozicijas. Turime visą eilę aukštos klasės žaidikų, kuriais galima pasitikėti ir kurie neapvils. Baigminis dviejų meistarų — Garunkščio ir Meilau — susitikimas buvo nepertraukiamas deimantų pynė. Įvairiaspalvė dvikovė žavėjo ne tik gausius žiūrovus, bet ir teisėją (vokietį iš Augsburg), kuris savo veide negalėjo nuslėpti pasitenkinimo ir negalėjo nė ramiai ir oriai savo teisėjiškoj kedėj nusidėti.

Mūsų stiprybė — šachmatininkai šį kartą tiek nuvylė. Jei pasekmė prieš latvius kaip ir normali, tai prieš estus mūsiškiai galėjo ir turėjo laimėti. Žinoma, užsakinėti pergalės nedera ir nesportiška, bet ar tik nebuvo ši kartą panašiai — ar tik nesėdė mūsų šachmatininkai prie lentos išitinkę, kad bus laimėta 5 — 1 ar net 6 — 0? Gal jiems stokojo ir laimės, bet šiek tiek, atrodo, lėmė ir savęs perversinimas. K. Čk.

Vis tie paballiciai

(Atkelta iš 2 psl.)

tinyje esą 1 kg sviesto, 1 kg lašinių, 1 kg pilno riebumo pieno miltelių, 1 kg riebaus sūrio ir 1/2 kg salyklos ekstrakto. Yra dar ir kitų firmų, kurios siuntinėja maisto, cigarečių ir net vyno siuntinius į užsienį. Aiškumo dėliai reikia pastebėti, kad pinigais anomis firmoms galima įmokėti tik arba Šveicarijoje arba siunčiant iš Amerikos ar kitų valiutingu kraštų; iš Vokietijos su markėmis nieko negalima užsakyti. Bet Šveicarijoje ar kitur gyvena pažįstami ar giminės gali užsakyti tuos siuntinius ir Vokietijoje gyvenantiems. Taigi, kas iš Vokietijoje gyvenančių norėtų gauti tokių siuntinių, tegu rašo savo giminėms ir pažįstamiems Šveicarijoje ar kituose kraštuose.

KĄ SAKO IŠ LENKIJOS GRĮŽĘ ŠVEICARIEČIAI

Iš Lenkijos grįžę šveicarėtis pasakoja, kad Lenkijoje visa labai brangu; pora batų 3000—4000 zlotu kostumas 15.000 zł., sviesto kilogramas 500 zlotų, popirosų dėžutė apie 100 zlotų. Tuo tarpu direktoriaus gauna mėnesiui apie 5000 zlotų. (Vienas šveicarų frankas apie 90—100 zlotų).

O APIE LIETUVIŠKUS REIKALUS?

Rašyti laišką lietuviškam laikraščiui ir neprisiminti lietuviškų reikalų negalima. Bet, gal kartais geriau mažiau apie tai rašyti, negu daugiau. Tad ir šiuo atveju tik tiek: Prieš kurį laiką Šveicarijoje įvyko įvairių kraštų lietuvių delegatų konferencija einamiems lietuvių tautos reikalams aptarti. Kaip per pereitą pasaulinį karą, taip ir šiais laikais mažutė neutrali Šveicarija yra ta sala, kur ujamų, skriaudžiamų tautų veikėjai lyg užvėjyje kartkartėmis susirenka tartis savo skaudžiais klausimais, nors ir tas užuovėjis šiandien ne be skersvėjų.

Aloizas Daukantas.

DE GAULLE NEPRITARIA

Paryžius, IX. 30. Prancūzijos parlamentas 440 balsais prieš 106 priėmė naują konstitucijos projektą. Už šį projektą pasisakė visos trys didžiosios Prancūzijos partijos. Š. m. spalio 13 įvyks tautos balsavimas.

Generolas De Gaulle savo kalboje pareiškė, kad jis yra priešingas šiam konstitucijos projektui, nes ta konstitucija gali privesti prie totalitarinio režimo.

Berlynas. UNRRA pranešimu, per paskutinius 4 mėnesius iš visų trijų vak. Vokietijos zonų į JAV išvyko 4.203 ir į Palestiną 660 DP. Tuo pačiu pranešimu, vak. Vokietijos stovyklose yra 183.515 pabaltiečių.

KARO NUSIKALTĖLIAI NAUBAUSTI

(Atkelta iš 1 psl.)

Paskaičius šį sprendimą, teismo pirm. Lawrence pridūrė, kad sovietų delegacija atima savo pritarimą sprendime, kiek tai liečia Schachto, Papeną ir Fritzsche išteisinimą. Tie trys turėjo taip pat būti nubausti. Sovietų delegacija taip pat nepritaria Hesso nuteisimui, nes, jos nuomone, Hess turėjo būti nubaustas mirtimi. Sovietų deleg. nuomone OKW, vyr. štabas ir Reicho ministrų kabinetas turėjo būti pripažintos kriminalinės organizacijos ir pasmerktos.

Visi kaltinamieji teismo sprendimą išklausė ramiai, o kai kurie net abejingai. Sie žmonių pabaisos, kurie ant savo sąžinių turi baisiausius nusikaltimus, kurie per milijonus lavonų ir upelius nekaltu krauju norėjo iškelti vokiečių pasaulyje virš visko ir pavergti visą pasaulį, užbaigia savo gyvenimą. Tačiau Ketelis, kuris per teismo posėdžius pabrėždavo buvęs taurus karys, nors karo belaisvius bei parašutinkus įsakydavo nukankinti ar tai atlikti atiduodavo gestapui, paprašė teismo, kad mirties bausmė jam būtų įvykdyta ne pakariant, bet sušaudant. Mat, nori garbingai mirti...

Visiems nuteistiesiems suteikta galimybė prašyti pasigailėjimo. Jie gali įteikti malonės prašymus Vyr. Kontrolinei Tarybai Berlyne, kuri gali bausmę tik sumažinti, bet ne padidinti.

Trims išteisintiesiems jau nuimtos sargybos ir, atlikus formalumus, jie bus paleisti.

Tie trys jau priėmė tarptautinės spaudos atstovus ir jiems pareiškė, kad jie visiškai pasitrauks iš politinio gyvenimo. Visi jie nori vykti į britų zoną ir pageidauja, kad jiems būtų suteikta ta galimybė. Tačiau tuo abejojama ir manoma, kad Fritzsche turės vykti į sovietų zoną, Papenas į prancūzų zoną, o Schachtas galėsias pasilikti amerikiečių zonoje, nes čia jis turįs savo žinio daug butų.

Kalėjimu nuteistieji bus laikomi Berlyno sunkiųjų darbų kalėjime.

PASAULIO BALSAI DĖL TEISMO SPRENDIMO

Didžiausią nepasitenkinimą Nuernbergo teismo sprendimas sukėlė Varšuvoje. Varšuvos radijo komentatoriaus, cituodamas Lenkijos laikraščius, kurie pikta pasisakė dėl tokio švelnaus sprendimo, pažymi, kad tas sprendimas yra didžiausias istorijoje prasilenkimas su teisingumu. Labiausiai piktinasi dėl tų trijų išteisinimo ir dėl nepritaikymo mirties bausmės Hessui.

Teismo sprendimas milžinišką audrą sukėlė Vienoje, nes von Papenas austrų laikomas vieninteliu anšliu

paruošė ir visų austrų nelaimių kaltininku. Vienos spauda energingai ragina vyriausybę reikalauti išduoti austrų teismui Papeną, kuris paruošė Austrijos pavergimą ir Baldur von Schirach, kurio įsakymu buvo sunaikinta Viena.

Wuerttembergo vid. reik. ministras pareiškė, kad, pagal išvadavimo įstatymą, visi išteisintieji turi būti tučtuojau suimti vokiečių policijos ir atiduoti vokiečių liaudies teismui nuteisti už nusikaltimus, papildytus prieš vokiečių tautą. Fritzsche dargi pats pareiškė, kad jis norįs, kad jį dar teistų vokiečių teismas, nes jis norįs pasiteisinti ir prieš savo tautą.

Didžioji Londono ir New Yorko spauda reikšia pasitenkinimą teisingu teismo sprendimu. Ryšy su tuo didieji anglosaksų laikraščiai deda vedamuosius.

Prancūzijos spuda reikšia apgailestavimą dėl per minkšto teismo sprendimo ypač kiek tai liečia trijų nusikaltėlių išteisinimą.

GENEROLO MC HARNEY KREIPIMASIS Į DP

Amerikos ginkluotųjų pajėgų vadas Europoje, gen. Mc Harney paskelbė atsisaukimą, kuriuo kreipiasi į visus ne žydų tautybės išvietintuosius asmenis, gyvenančius Amerikiečių zonoje. Atsisaukime kreipiamas demesys į tai, kad esant sunkioms sąlygoms emigruoti ir įsikurti kurioje nors užjūrio valstybėje, o Amerikos valstybėms yra neįmanoma neaprežtą laiką išvietintuosius laikyti stovyklose, todėl kviečiami visi DP savanoriškai registruotis grįžimui į savąjas tėvynes.

Nurodama, kad grįžimo nereiktų užvilkinti ir tai atlikti kol dar gražūs orai. „Jungtinių Amerikos Valstybių politika, — sakoma atsisaukime, — buvo ir yra savanorišką grįžimą į Jūsų tėvynes paremti ir jį skatinti. Mes tikime, kad Jūsų grįžimas būtų geriausias sprendimas abiem šalims.“

Toliau atsisaukime nurodoma objektyvios galimybės įsikurti Vakarų pusrutulio kraštuose, kur dėl kvotų suvaržymo ir kitų priežasčių — šiuo metu į ten net patekti beveik jokių perspektyvų nesama. O ir patekus, kaip sakoma atsisaukime, įsikurti būtų labai sunku ir ilgą laiką prisieitų sunkiai dirbti ir didelį vargą patirti.

„Todėl Jūsų daugumai, — toliau sakoma atsisaukime, — jeigu negrįšite į tėvynes, yra tokios galimybės: gal po daugelio metų trukusio laukimo įsikursite, ir tai ribotas skaičius, kituose kraštuose, gal būt, daugelio tūkstančių kilometrų nuotolyje, menkai apgyventuose kraštuose, sunkiose, ekonominėse ir klima-

Sovietų didieji dienraščiai, šalia skelbiamų sprendimų, deda vedamuosius, kuriuose pabrėžiamas vieningumas tarp 4 didžiųjų valstybių šios bylos metu ir išnešant sprendimus, kurių vienbalsis priėmimas rodo vieningumo ir bendradarbiavimo dvasią tarp 4 didžiųjų.

Tačiau visi sovietų laikraščiai palaiko sovietų delegacijos Nuernbergo byloje pareiškimą.

Vokietijos visuomenė yra taip pat nustebinta trijų nusikaltėlių išteisinimu. Bavarijos min. pirm. pareiškė didelį apgailestavimą, kad šioj byloj buvo išteisintųjų. Jis taip pat pridūrė, kad jei išteisintieji atsiras Bavarijos teritorijoje, jie bus tuojau suimti.

Remiantis paskutiniomis žiniomis kai kurie iš nuteistųjų jau įteikė malonės prašymus Vyr. Kontrolinei Tarybai. Tarp jų minimi Sauckelis, Ribbentropas, Seys Inquartas, Doenitz, Hess ir kt.

Mirties bausmė nuteistiesiems bus įvykdyta spalio mėn. 16 d. rytą. Ekzekucija įvyks Nuernbergo teismo kalėjime ir ją stebėti leista po du žurnalistus kiekvienai iš 4 didž. valst.

tinėse sąlygose, arba įsijungsite į vokiečių gyventojus.

Aš pasirinkau šį kreipimosi į Jus būdą, — baigiamas atsisaukimas, — kad pašalinčiau visus gandus apie greitą, lengvą ir pilną įkurdinimą ir jums nušviečiau padėtį, kad galėtumėt dėl savo padėties apsispręsti“.

LATVIJOS STUDENTŲ SAJUNGOS KONGRESAS

Rugsėjo 27—9 d. Esslingene įvyko LSS (Latviešu Studentu Savienība) kongresas, kurin labai gausingai susirinko ištėrime esantis latvių akademinis jaunimas.

Sekmadienį, rugsėjo 29 d. latvių studentijos kongresas buvo užbaigtas tradiciniu pobūviu, įvykusi Nuertingeno lietuvių kolonijos salinėje. Tai buvo tradicijų atminimas tų dienų, kai neprilausomos Latvijos sostinėje Rygoje, kasmet šitup pačiu laiku, įvykdavo akademinis balius, savo nuotaikingu žibėjimu vainikuojas visus kitus. Tik čia išviršiniai buvo kitaip: kuklūs tremtiniški užkandžiai su alučiu ir svetimo, tolimo miestelio salė turėjo pakeisti Rygos ištaigingsus parengimus. Tačiau latvių jaunimo dvasia čia rodesi tvirčiausia, negu bet kada yra buvus. Susirinko jie čia iš visų trijų Vokietijos vakarinių zonų ir iš Austrijos su savo profesoriais, ir pirmą kartą ištėrime svetimoje žemėje taip galingai vėl suskambėjo „Gaudeamus“.

LSS kongresą, kad ir pavėluotai, paskutinį vakarą, pasveikino lietuviškosios studentijos vardu stud. Balčiauskas

KRONIKA

DANUTĖS NASVYTYTĖS ISRAISKOS ŠOKIO KONCERTAS

Nuertingenas. Spalio 4 d., penktadienį, stovyklos salėje įvyks Danutės Nasvytytės išraiškos šokio koncertas. Programoje Bethoveno, Brahms, Debussy, Šimkaus ir kitų kūrinių. Seni bilietai negalioja, juos reikia pakeisti naujais. Koncerto pradžia 19 val.

AMATŲ MOKYKLA ISLEI- DO PIRMAJĄ LAIDĄ

Wiesbaden. UNRRA išlaikomoji stovyklos amatų mokykla išleido pirmąją laidą. Mokyklą baigė 15 lietuvių: 5 šaltkalviai ir 10 elektrotechnikų. Baigusiems mokyklą parūpinamas darbas čia pat stovykloje ir amerikiečių įstaigose. Stovyklos vadovybė, kaip pareiškė UNRRA dir. O. Bayer, ir toliau rūpinsis baigusiųjų mokyklą amatininkų specialybės tobulinimu, ir tuo tikslu prie mokyklos organizuojami specialūs kursai. Kas šias pastangas tinkamai įvertins, tas nę juste nepajus, kad per trumpą laiką turės tvirtą atramą gyvenime, nes amatininkas visur ir visomis aplinkybėmis lengvai įsijungia į naudingą ir gyvenimą užtikrinančią darbą.

Amatų mokykla nuo spalio mėn. pradžios pradeda darbą su antrąja laida. Prie mokyklos veikia ir šoferių klasė, kuri jau yra pradėjusi darbą ir turi gausų lankytojų skaičių. Mokykla turi galimybę naudotis tobulai įrengtu stovyklos dirbtuvių medžio apdirbimo skyriumi. Visi lietuviškai dėstą mokytojai yra geri savo dėstomojo dalyko specialistai, buvę žinomi ir Lietuvoje.

LIETUVIŲ KANČIOS

New Yorko dienraštis „The New York Sun“ išspausdino kun. C. Jutkevičiaus laišką į skaitytojus, pavadintą „Lithuanian Phlight“ (lietuvių kančia). Šiuo laišku kun. Jutkevičius lyg papildė gražų „NYS“ korespondento Mc Gowan reportažą apie baltiečius tremtinius. Kun. Jutkevičius primena Lietuvos bylą ir tragišką dabartinę lietuvių padėtį. Autorius pasirašo kaip Vyčių Lietuvos reikalams komiteto pirmininkas.

KANADOS LIETUVIŲ TARYBA

Šiais metais Kanados Lietuvių Tarybą sudaro: Antanas Navickas — pirmininkas, J. Trumpa — vicepirmininkas, L. Gudas — sekretorius, J. Gaurys — sekr. padėjėjas, J. Duncikas — kasininkas. Šios Tarybos adresas: Mr. A. Navickas, 8642 Third Ave., Rosemount, Montreal, Canada.

ANT AUKŠTO KALNO PAS ČIURLIONIEČIUS

(Viena diena karališkoje aukštumoje)

Pilkšvi ir sunkūs rudens debesys dengė kalvas, ir sunku buvo spręsti, kurioje pusėje turėjo būti karališkoji aukštuma (Koenigshoehe) — „Čiurlionies“ ansamblio „vyriausioji būstinė“. Tačiau kelias į priekį tik vienas: per du švabiškus kaimus su jų specifiniu aromatu, pro vaisių sodus — tiesiog pirmyn.

Svystelėjo saulė, išskleidė rūkus ir debesis pakėlė. Šviesus pastatas tarp žalių sodų su aiškiu raudonu keturkampiu baltame apskritime iš tolo skyrėsi, pakilęs nuo pilko miestuko į aukštą kalną. Čia ir reikėjo kreipti žingsnį — vingiuojančiu lauko keliu per didžiulį, nesibaigiantį vaisių sodą, su lūžtančiomis šakomis ir vaisių milijonais.

ČIURLIONIEČIAI.

laisvi nuo darbo ansambličiai laikraščius varto, šaškes stumdinėja, o už sienos skamba kanklės ir daina. Prie durų primušta dienosvarė, kitoj vietoj kalorijų lentelė: duona, bulvės, truputis riebalų, savaitei 200 gr mėsos, kiti mažmožiai ir . . . plaukams sagučiai, dantų šepetėliai . . . Taip pat prie kalorijų . . .

Iš verandos puikus vaizdas į apačią, į apylinkes. Tolumoj stiebiasi Uracho pilis, Uracho, kuris 1918 m. vokiečių buvo numatytas Lietuvos karaliumi Mindaugu II. Kaip žinome, šiam karaliui taip ir neuždėjo karūnos.

— Gaila, — tai prisiminęs sako čiurlionietis, — šiandien gal mes, čiurlioniečiai DP, būtume geriau globojami karališkojo DP — Mindaugo II . . .

Nuotrauka V. Bacevičiaus.

O iš viršaus, per lūžtančius vaismedžius atskrenda žodžiai ir melodija:

„Laukai nearti, rugiai nesėti . . .“

Cia ne mūsų žemelė . . . Ir kol pasiekiau pastatą, daina nesiliauja, o ją pabaigus pradeda kita. Taigi, čiurlioniečiai nuo pat ryto dirba.

Prie tvenkinio pažįstamas čiurlionietis auksines žuvytes maitina: barsto duonos trupinius, o vandens paviršiuje auksinukės tarp savęs smarčkuja ir kalorijas graibsto.

— Tai ir žuvis ištenkate, — sakau spausdamas ranką, — matyt, dėl kalorijų rūpesčio neturite.

— Taigi, kad tos kalorijos kaip tik ir daugiausia rūpesčio sudaro, — kalba čiurlionietis, — nes paskutiniu metu jos vis mažėja. Bandome patys kalorijų skaičių didinti, gaudydami foreles upelyje. Nyksta ir tos su diena, bet užtat šias — auksinukes — su didžiausiu rūpesčiu per žiemą prižiūrėjome ir dabar maitiname.

Ižengiamo į „vyriausiąją būstinę“. Valgyklos patalpoje

Juk ir jo likimas būtų toks pat, kaip ir mūsų, tik jis būtų grįžęs į savo pilį.

Pasibaigus repeticija iš salės papylė ansambličiai. Čia daug pažįstamų veidų iš scenos, iš koncertų. Malonus ansamblio vadovas A. Mikulskis sveikinas, plačiai šypsodamasis ir atsiprašinėja skubąs darbų milijonai, o laiko mažai.

Varpas skelbia pietų metą. Ryte jis kėlė ansambličius iš miego, kvietė pusryčių, pranešė apie repeticijas; po pietų jis vėl skambės, lygiai kaip ir vakare, kviesdamas nakties poilsui. Čia varpas — viso čiurlioniečių gyvenimo vairuotojas.

Po pietų visi susirenka į salę. Čia nuertingenietė Dr. Žilinskienė skaito paskaitą „Menas ir moteris“. O paskaitų pas čiurlioniečius būna ir daugiau. Neseniai doc. Dr. A. Damušis skaitė apie atomą, kun. Sabaliauskas apie Indiją, doc. G. Galvanuskas darė politinį pranešimą; politinėmis temomis pranešimų būna ir dažniau. Visi jie, lygiai kaip ir paskaitos, išklausomos su

dideliu įdomumu, aktyviai dalyvaujama diskusijose.

Po mažos pertraukėlės — vėl į darbą. Tautinių šokių šokėjai sušilę spardosi „Oželiu“, suka „Malūną“. Prie negausių kalorijų sunkus tai darbas, daug prakaito išspaudžias. Ir taip kasdien: dainos, šokiai, kanklės, lumzdeliai, skudučiai, triubos; varpas rytą, varpas per pietus, varpas vakare. Nepavydėtina duona. Tūlas V. Rimvydas, viename lankraštyje iško neveikęs ansamblius, turėtų pamatyti kaip pluša šie pašventėliai, kuriems ne cigarečių priedai būna atpildu už jų sunkų darbą, bet lietuviškoji širdis. Ir už tą straipsnį ansambličiai bailsiausiai įsirdę ant to Rimvydo. Scenoje matomi žavintieji šokiai, maloniai skambančios mūsų dainos ir kanklių bei skudučių muzikos garsai gimsta tik per didelį triušą, per didelį pasišventimą.

Laisvalaikiais čiurlioniečiai sportuoja, kovoja dėl „Raulo bonkos“ stalo teniso turnyre, džiiovina obuolius ir patys kaltinasi maloniuos saulės spinduliuos. Gyvenimo praskaidrinimui leidžiamas jūmoro laikraštukas „Cir-vir-vipa“.

Vakaras ateina į slėnį, atslenka jis pamažu ir į karališkąją čiurlioniečių aukštumą. Po darbo vėl skamba juokas, vėl, atsipalaidavus nuo bendrų darbų, kiekvienas rūpinasi savais reikaliukais. O o poryt ir vėl skambės tos pačios dainos ir kanklės, kol vėl „Čiurlionis“ pakils į kelionę, į gastroles džiuginti lietuviškų širdžių ir lengvinti nykią mūsų tremties nedalią.

J. Žilvinas

NAUJAS LIETUVOS PASIAUNTINYBĖS LONDONE ADRESAS

Lietuvos pasiuntinybė Londone persikėlė į naujas patalpas. Dabartinis jos adresas yra toks: Lithuanian Legation, 17 Essex Villas, London, W 18, England. Tie, kurie Anglijoje turi savo artimųjų ir norėtų per mūsikę pasiuntinybė pasiteirauti, šį adresą turi įsidėmėti.

APŽVALGA

Lithuanian Newspaper. Permitted by UNRRA Team 513. Išėina 3 kartus per savaitę: antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais. Leidžia ir redaguoja Redakcinė Kolegija. Ats. red. Alb. Valentinus. - Prenumerata 1 mėn. - RM 6.-; atskiras numeris 50 pf. Redakcija: Nürtingen (Württ.), Katharinenstr. 31/1. Administracija: Kirchheim-Teck, Krebenstr. 18. - Ein. s-ta: Apžvalga Giro-Konto Nr. 2255 in Sparkasse Kirchheim-Teck (14a). Spaudžia: A. Gottlieb & J. Oßwalds Buchdr., Kirchheim-Teck.